

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по-
недільних і святах.

БУЖОВИНА

Редакция і адмі-
ністрація в Чер-
нівцях ул. Пе-
тровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Руска публіцистика.

До нашої статті під повнішим заголовком в 159 ч. додає тепер „Руслан“ свої уваги:

При нагоді столітнього ювілею народного українсько-руського письменства повинні би Русини також обходити 50-літній ювілей руского часописменства, як справедливо замічає „Буковина“ в окремій статті „Руска публіцистика.“ Гадки, висловлені в тій статті, вельми цінні і повинні бути на з'їзді, що мав би відбутися в слідуєчій році, предметом зрілої і поважної розправи. Ми тут не будемо вдавати ся в розбір тих гадок, а бажаємо від себе докинути ще деякі замітки.

Був час, що у нас коло часописній з'осередив ся весь рух літературний, так що окремо літературні твори або зовсім або дуже рідко появлялись. Отже хто хоче слідити за рухом літературним і розвитком нашого письменства, мусить також пильно переглядати ті стирти наших часописній, які появлялись від п'ятдесяти літ. Там найде, очевидно попри пухле колося, також і чільне зерно, що для широкої суспільності пізніших літ зовсім пропадає. У нас, бодай давніше, не було звичаю робити передруків творів, поміщуваних в часописях. Тимто багато літературних творів, які появлялись у фейлетонах політичних часописній або в літературно-політичних, для пізнішої генерації зовсім пропали, позаяк ті часописи стали бібліографічною рідкістю,

приступною хіба для тих, що сидять при університетській бібліотеці.

В останніх двох десятиліттях літ видавничий рух більше оживив ся, а від кількох літ бачимо попри часописи доволі численні окремі видання літературних і наукових творів. Окрім того від кількох літ війшло у нас в звичай хоч важніші літературні твори, печатані в фейлетонах політичних часописній або в часописях літературно-політичних і літературних, видавати окремими передруками і тим способом єї твори стають спільним добром тих, що згаданих часописній не мають. Велику заслугу в тім взгляді треба признати пп. В. Лукичеві і К. Паньківському, що видали чимало літературних творів окремими передруками з часописній. Яку вартість мають такі окремі передруки, міг оцінити хіба такий чоловік як пок. др. Ом Огоновский, що пишучи „Історію рускої літератури“ мусів формально рити ся в фольялах наших часописній, щоб з муравлиною витревалостію вибирати звідтам потрібні для своєї роботи матеріали.

Часописменський з'їзд повинен би отже над тим застановити ся, як би се дало ся уладити, щоб зпоміж стосів задрукованого паперу переходною звичайно вартості вибрати се цінне зерно там нагромажене, що могло би нинішній суспільності послужити добірним літературним або науковим кормом.

Ще над одною справою годилось би подумати при нагоді такого з'їзду, а се справа вельми важна і для історика руского письменства. З ріжних причин, котрих тут не будемо наводити, в наших часопис-

ях печатали ся всякі статі і твори або без підпису автора, або під криптонімами і псевдонімами. Імя автора було звичайно відоме лише редакції або людям, що стояли з редакцією в близькій звязи, а дуже часто ішло в непамять. Є певні, часом і важні причини, щоб такий криптонім, псевдонім або анонім не був відомий для загалу, але приходить відтак пора, що тайна стає ся безпредметовою, а для історика літератури стає се конечною потребою, знати імена авторів, щоб оцінити відповідно діяльність і становище сего або того письменника. Ми знаємо, скільки труду мав в тім взгляді пок. Ом Огоновский, пишучи „Історію рускої літератури,“ а знаємо також, як несвідомість імен авторів доводить до фальшивих і хибних виводів і оцінки певної доби або поодиноких письменників. Наведемо тут кілька прикладів. Ще може бодай декому остали ся в тямці статі д-ра Франка в Kurjer-i Lwowski-м про народний рух літературний в 60-их роках, переповнені великими фактичними похибками, що виникали іменно з незнання і несвідомости про головних діячів тої доби.

Коли умер пок. Володимир Барвіньский і товариство ім. Шевченка застановило видавництво „Правди,“ поручено тому ж д-ру Франкови закінчити видрукований, а не виданий ще покійником останній випуск і додати покажчик статей і авторів до всіх 13-ти річників. Др. Франко виконав сю задачу, але вельми недокладно, позаяк, не бувши свідомим псевдонімів і криптонімів, поприписував статі і розвідки пок. Осипа Барвіньского пок. Омелянови Огоновскому, статі пок. Вол. Барвіньского пок. Ке. Клим-

ЛЮБОВ.

(Конець.)

Цілий день минув мені серед меланхолійного розумованя; мене мучив непевний здогад, що по сім нещастю мусить щось страшного наступити.

На другий день прийшов до мене Ралевич і по короткій повитаню відповів на мое невисказане питане: „Я цілком здурований, я збентежений! Я був у Дорка; він засмучений, пригноблений, але о розпущі, о лютий горю, якого я сподівав ся, ані сліду! Не свій — так би его тепер найліпше назвати.“ Ралевич неспокоїно дивив ся вперед себе. „Не розумію!“ пробурмотів він: „хто би се гадав?! Таке супруже, а тепер...“

Я не знаю чому, але мій страх більшав з бождою хвилиною. „Але-ж,“ став я пояснювати, „в найбільшій жалю, в найбільших терпіннях чоловік недоступний, замкнений в собі. Ти его фальшиво осуджуєш.“

„Пусте!“ обрушив ся він. „І я знаю той глухий жаля, о котрім думаєш. Ні! По що се таїти? Оно ще гірше, як я казав:“ той чоловік рівнодушний, він холодний; він порадає, як би то розходило ся о який обід або вечерю... При тім пише листи... ледви що колись загляне до покійниці. Як би се не виглядало на клевету, я

сказав би, що він удає веселий спокій як який старий стоїк, спокій, що мені просто осоружний.“

Ми умовили вечером зійти ся; Ралевич пішов кудись, а я не знав, як би втихомирити мій неспокій, і пішов у гості. Пішов я до знайоми, старшої вдовиці, котра велавила ся своїм розсудком навіть в найтяжших випадках. Она мене винитувала о моім поведженю і серед сердечної балачки я навіть забув, що мене сюди завело. Але тепер я собі пригадав і розповів їй, що мене так засмутило і затрівожило, і який нам прикро-загадочний той холодний спокій нашого приятеля.

Она глянула задумчиво на образ свого покійного мужа. „Ви знаєте того Дорка?“ спитала зворушена. „Коли так, то ідіть до него! Мені здає ся, що ваш здогад правдивий. Він або удавав перед світом ту ідеальну любов, або...“ Она замовкла...

„Або?“ спитав я цікаво.

Старушка глянула своїми ясними, мудрими очима задумчиво в даль. „Або оно не добре, его лишати самого хоч би на одну хвилину,“ додала она згодом. „Після того, що ви мені розповіли, его ціле істноване мабуть більше зросло ся з покійницею, як ви всі сего здогадуєтесь. В наших часах так радо єміють ся з любови, якою єї малюють поети і ідеалісти; але она є, она істнує! Лише не кождий може єї чисто і ідеально відчутти. Але кого она раз опанує цілою своєю силою, для того она найвисшим цастем

або найбільшим горем. Є люди, що вмирають з любови.“

Я тішив ся єї радою, бо мене самого вже від ранку тягло до Дорка. Отже переміг-ем свою нехитість до всяких кондольційних візит, похоронів і т. д. і пішов до Дорка. Не буду описувати, що я там бачив. Хто-ж не знає ту прикру тишину, той святоточний настрій, те повітре, пересичене ладаном і т. п.? Я не бою ся смерти, я сумую і плачу з сумуючими, але мені осоружні ті порожні церемонії, якими цивілізований чоловік окружає тліні останки свояка, ті формальности, на які спотикаємо ся в кождім домі, де спочиває покійник.

Дорко привитав мене любезною ввічливістю; він виглядав дуже блідий, але зрештою описав его Ралевич вірно; на він він показував якийсь веселий спокій душевний. Спочатку я здивував ся, описав-ж він мене перелякав; коли я з ним розмовляв, мій страх більшав: так говорять лише люди, котрі повинули всяке вагане і непохитно на щось рішили ся.

„Я би тобі показав покійну,“ сказав він між иньшим, „але ти би не мав правдивого вражіння. Єї лице не змінило ся, але черги лица задеревіли і очі замкнені, тож я тобі міг би лише показати лихий відгінюк того, чим була моя дорога жіночка, моя любя, сердешна Оля.“

В его словах чути було глибоке зворушене і тому я відразу відкинув перший здогад моєї знайоми старушки.

ковичеві і т. ін. Сі помилки війшли опісля тою дорогою і до бібліографії Ів. Ем. Левіцького і тим способом не один історик літератури буде збивати ся з простого шляху такими похибками. Недавно ще в „Зорі“ писав п. Вороний споминку про Василя Білозерського, б. видавця Петербурскої „Основи.“ Здавало-б ся, що коли Українець пише про Українця, то вже на его суд можна певно покладати ся. А тимчасом як раз і в тій споминці не обійшло ся без грубих помилок. П. Вороний впевняє там, що Василь Білозерський не писав нічого літературного, а се не згідне з дійсністю, позаяк він містив в „Правді“ в 1867 і 1868 р. вельми цінні розвідки, очевидно під псевдонімами.

Отіє приклади повинні вистарчити, щоби показати, як великої ваги є для історика літератури, знати власні імена авторів, що скривали ся свого часу під анонімами, криптонімами або псевдонімами. Як вже сказано, є часом і до якогось слушного часу певні і важні причини, не розкривати таких імен, але може би дало ся обдумати спосіб, щоби і дискреція не була нарушена і щоби опісля історики літератури не потребували блукати ся та не допускали ся несьвідомо баламутства.

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 17. серпня 1897.

День уродин Найяснішого нашого Цісаря єсть загальним святком для цілої Австрії. Всі народи, що вже п'ятдесяті літ під Его наймилостивішим правлінням живуть щасливо і розвивають свої духові сили і добробит, дають в тім дни що року вираз тим чувствам, які плекають для справедливого і чоловіколюбного монарха. По наших малих церковнях сільських дзвонять усюди дзвони, а навіть під най-

біднішою стріхою будить їх гомін чувства вдячності і любови до Нашого Наймилостивішого Монарха у серцях нашого народа. Бо-ж руский нарід в Австрії все те, що досягнув під Его славним правлінням, мусить завдячувати ласці і чоловіколюбю Нашого Наймилостивішого Монарха. За Его панованя, як то кажуть „відкрили нас“, бо вже нас лиха доля так була прибила до землі, що і слід по нас загивав, за Его панованя ми стали просвічати ся, стали пізнавати свої права і свою силу, стали вирабляти свою інтелігенцію і вибирати своїх заступників, щоби свої люди заступали интереса нашого народа в законодавчих тілах. За панованя Нашого Наймилостивішого Цісаря повстали рускі школи на нашій землі, розвинуло ся письменство, народне почуте стало ясне і сильне а наш народ скріпив ся і підніс ся з догвоківої утоми. Не своїм силам завдячуєм те все, бо они були і ще є тепер дуже малі, але невичерпані ласці Нашого Наймилостивішого Монарха, що ніколи не забуває на Своїх „Тирольців Веходу“. Ще недавно ми дізнали знов великого добродійства від нашого батька-Цісаря, котрий милостиво жертвував на Народний Дім і бурсу в Чернівцях 6000 зр. Єсть се новим доказом ласки і опіки Нашого Наймилостивішого Монарха над нашим народом і кожний буковинський Русин буде в тім торжественнім дни Его уродин засилати горячі молитви до Всевишнього, щоби позволив Ему ще довгі літа правити щасливо Своєю державою на благо всіх народів, що злучені під Его справедливою булавою.

Краєвий президент гр. Гоєс повернув вчора з відпустки до Чернівців.

Іменованя. Надпоручник у Львові Казимір Каменецкий, практикант Іван Герман в Чернівцях і Альоєс Цайнер в босаньскім Броді та маніпулянт Іван Потелицкий в Чернівцях іменовані почтовими асистентами при черновецькій дирекції почт. Тимчасовий професор при реальній школі в Опаві Кароль Г убер іменований дійсним професором при державній школі промислової в Чернівцях.

Спенсіоноване. З нагоди переходу в стан супочинку надав цісар калітанови 41-го полку піхоти Августови Чернявському характер майора ad honores.

Концерт хору академиків в Чернівцях. Місцевий комітет для устроєня концерту

академичного хору змінив оголошений речинець дня 27 с. м. на 1. або 2. вересня з огляду на догідність нашої публіки з провінції. Остаточо порішить ся день концерту по порозуміню з управою того хору і заздалегідь оголосить ся в часописах. Добра слава, яку собі здобув хор академиків в концертах, котрі тепер виконуює по містах в Галичині, їх величний виступ в козацких народних строях і дорогі звуки рідної пісні у скінченім виконаню повинні стягнути велику силу нашої публіки. Мусимо гідно привитати любих а таких рідких у нас гостей, щоби буковинська Русь не повстидала ся за руский концерт в Чернівцях. Комітет місцевий вибрав навмишене догідний для кожного час і запрошає милих співваків з повним довірем, що наша руска публіка прибуде юрбою полюбувати ся і покріпити ся руским словом-піснюю.

Зміна на ліпше. З добре інформованого жерела довідуємо ся, що директор магістрату Відман виготовив вже новий статут громадский і нове виборче право для Чернівців. Над сими справами буде магістрат небавом радити, потім видрукує ся проекти і они прийдуть під обраду ради міської. Директор Відман старає ся впровадити лад в громадській господарці. Передовеім він домагає ся дійсної реорганізації урядничого стану, а тепер в своїх проектах розширює виборче право громадске, за що не один горожанин буде ему вдячний — розуміє ся не *beatі possidentes*. Сю дбалість о добро міста належить з вдячністю піднести.

Уласкавлене. В червні засудив черновецький суд присяжних глухо-німого Николая Василієва з Вікна за скритоубійство і рабунк на смерть через повішене. Цісар уласкавив его, а найвищий суд змінив кару на 18 літ тяжкої вазниці.

Електрична зухвалість. Треба справді дивувати ся, що собі позваляють кондуктори нашого електричного трамвая. Интелігентні люди мусять наслухати ся незаслужених нечемностей, а нашому селянинові дістають ся навіть побой. От минушого тижня поганяв паробок воли улицею мостовою. Воли не знають, що то значить шлях трамваявий; для них є дорога, отже ідуть нею, а що кусень дороги вибрукований, то їм байдуже. Але і паробок не знав, що волам не вільно іти шляхом трамваявим, так що перешкаджають їзді. Відки-ж би паробок мав се знати? В місті бодай читають люди німецькі оголошеня,

Я запросив его на прохід, а він радо згодив ся на те і зовсім не журив ся тим, що далека его звозька, котра покійну пильнувала під час єї слабости і тепер вела господарство, видивила ся на него здивована.

„Сердечно радує ся, що ти тут, а не котрийсь з тих других, що мене не розуміють, що на мене дивлять ся мов на божевільного,“ почав він.

Я мовчки стиснув его руку.

„Хочу тобі розповісти про мою любов,“ говорив він дальше, „про Олю, мого любимця; але будь ласкав, іди по правій стороні, бо по лівій ішла все моя любка: в дусі я мушу єї там бачити.“ Він осміхнувся, а коли побачив мое здивоване, додав зворушений: „Се почуте таке сильне, що оно мені перешкаджає, коли хтось иньший займе те місце. Я не маю привидів!“ закінчив мов у відповідь на мій допитливий погляд.

Его ясні, сині очи гляділи тихо; мій здогад по коротких хвилях щез. Ми найшли тихий, самітний куток в ботанічнім городі і тут розповідав мені гарний фантаст о своїй жінці. Він розповів, як з нею заізнав ся, єї полюбив, цілком так, як Радевич розповідав.

„Як у богатях любов може по коротких хвилях минати мов гарний сон,“ говорив він далі, „сега я не розумію. Нераз казали мені і Олі, що хто нас бачить разом, мусить нам завидувати — се я розумію. Але не думай, що ми перед другими до себе були дуже сердечні; противно! Ані при наших заручинах, ані опісля ми перед другими не цідували ся, не пестили ся. Не терплю тих офіціальних любонців. Коли ми були десь в товаристві, ми з собою ледви кілька слів заговорили; мені вистарчало діткнути ся єї, і она

се знала. Она знала, що я був щасливий, коли она укрито стиснула мою руку, а прецінь она часто того не чинила, хоч могла, „аби себе саму мучити,“ як казала, осміхаючись притім на-пів гордо, на-пів соромливо, бо она й се уважала за ласку, котра через часте уживане тратить свою вартість. Ба, у нас навіть по медових тижнях все було, як повинно бути: я просив о єї ласку, а она єї ніколи не відмовляла. Не смій ся з того! Який засліплений і нерозсудливий сей світ, що уважає такого мужчину зараз Pantoffelheld-ом! Я ним не був ніколи! Вір мені! Оля робила все, що я бажав, але я завжди мусів мое бажане висказати. Она не наглядала над кожним моїм кроком, як то роблять заздрісні жінцини і думають тим оказати свою любов, хоч тим доказують лише своє самолюбство. Оля була все рівно привітна і любязна до мене, я міг приходити або іти, коли і куда я хотів. Она не сердилась, коли я — тут знов майнув до его блідім лиці той характеричний усміх — не прийшов на час до обіду і втішно мене витала, коли я, не упереджуючи єї, вертав пізно в ночи домів. Она мене ніколи не брала на допити; коли-б я не вертав, все мене витала з тою самою сердечністю, тим самим горячим поцілунком. Бо она мені так само безгранично довіряла, як я їй. Такою була покійниця, моя сердешна жінка. Горда мов королева жадала моєї помочи при убираню, засоромлена мов наречена не противилась моему горячому поцілункови і пристрастно як жінцина кинулась в мої обійми — от такою она була.“

Любовне щасте, не любовне горе чути було з его послідних слів. Коли замовк, дивив ся зворушений в даль. Я був цілком збентежений.

По короткій хвилі він знов почав:

„Дурні люди дивують ся — я се бачу по їх поглядах — що я не плачу, не побиваю ся в розпучі. Немов би я ще ніколи не розійшов ся з моею любкою на три-штири дні!“

Я налякав ся тих слів, бо міг їх лише в один спосіб пояснити. Він се замітив і, положивши свою руку на мое рамя, сказав: „Ти чей не думаєш, що я без моєї дорогої Олі можу жити? Хто, як я, втратив на світлі все, — вмирає. Наша розлука триває лише кілька годин. По що ж тут плакати і побивати ся?!“

„Дорку, що ти загадуєш?“ спитав я зворушений.

„Я іду до моєї жінки, що-ж більше?“ відповів він, не з запалом, але так спокійно, як то говорить ся о цілком звичайних річах. „Так, моя стара своячка казала, що я злий муж, бо сьогодні в ночи не хотів сидіти при трупі Олі. Добра старуха! Що значить для мене прах, коли я мою жінку мав живу коло себе? Аж ранок нас розлучив... Се був сон, я то так само знаю, як той, що іде тепер коло мене і хоче мені спротивитись. Але я знав наперед, що буду мати такий сон. Бо правда, що само собою розуміє ся, то мусить наступити?“

„Се софізми,“ відповів я неспокойно.

„Нехай буде й так! Але Оля прийшла, як я се передвидів, і успокоювала мене, що я смію піти за нею, що она на тамтім світлі без мене не може бути щаслива.“

„Але-ж се божевільство!“ кликнув я перестрашений.

Він здвигнув осміхаючись раменами. „У людий все божевільство, чого они не розуміють. А я тим щасливий і на тих кілька днів, котрі ще маю жити, спасає она мене перед розпучкою.“

то й знають всі поведінки з трамваем. А по селлах не було таких оголошень. Ну, ідуть собі паробок тай воли повагом. Нараз надїздає трамвай. Кондуктор дзонить, дзонить зі всеї сили — мимоходом сказавши, они дзвонять ож надто богато, а до того ще і голос дзвону якийсь приразливий, що треба уха затикати — воли порозбігали ся, а трамвай став. Зіскочив кондуктор і дуже сердить ся. Розуміємо, що мав причину до того. Але він став парубка далі ганьбити, — а до сего він не має жадного права, хоч і Вук. Rundschau пише, що „das war auch noch am Platze.“ Не досить на-тім, кондуктор вирвав паробкови з рук батіг і держалом так тяжко побив его, що паробок остав на місци страшно обкревавлений. Тій брутальности приглядав ся поліцай і не боронив кондукторови бити паробка, мабуть тому, бо що-ж на-тім залежить, як мужика вибють! І таке дїє ся за білого дня, під оком сторожа безпеченства! І хто то робить? Слуга трамваевий, котрий яко публчунний слуга, повинен завсїгди і против всїх бути як найчемнійший. Заряд трамваю повинен своїх посїпаків трохи навчити чемности і порядку, бо ану-ж траїть ся здоровий селянин і він сам озьме ся при такій нагодї провчити слуги трамваевї?

Уважайте на діти! В недїлю втопив ся 10-літний Іван Кле з Калїчанки в Прутї. — То-го самого дня втопив ся в Прутї коло Цурину хлопець Юрій Гушуляк з Лукавиці. Родичі повинні прецінь наглядати над своїми дітьми, аби они не так часто ставали жертвами неосторожности при купаню.

Страшна пригода в церкві. З Реки (Fieme) доносять: В хорватскім селї Злобин стала ся оногди така страшна пригода: Около пів до осьмої рано перейшла понад селом страшна туча; грім вдарив в тамошню церкву як-раз, коли там для учеників правила ся служба божа, і убив одну особу, а чотири тяжко поразив. Крім того роздунув грім ще й вежу на церкві на дві половини, так що она зачала хитати ся і по хвили завалила ся та упала на церков і розбила дах та й більшу часть церкви собою розвалила. Межи людьми в церкві, з котрих більша часть були ученики, настав страшенний переполох. Всї почали тиснути ся до дверей, але на щастє вибігли ще, заким вежа завалила ся.

Нові нещастя на залїзницях. В недїлю перед полуднем ударили на себе на стації Ле-

обердорф два поїзди особові. Виходячий з Ле-обердорфу до Вітмансдорфу поїзд з по-над 200 Віденцями, що їхали на прогулку, нагле задер-жано сигналом. Нараз прибуває в тім самім напрямі поїзд з Ст. Пельтен, а помічено его аж в остатній хвили, бо шлях в тім місци сильно скручує. Кондуктор Вальман закричав з усеї сили до пасажирів стоячого поїзду: „Висїдати! висїдати! Ратуйтеся, хто може!“ Пасажири кинулись дверми і вікнами. За хвили наступив удар. Три вагони цілком знищені. Скінчилось на скаліченю 7 осіб (межи тими 3 жєнщини), а як би не притомність кондуктора, нещастє було би далеко більше. — Знов же в Німеччинї межи Целле і Ільцен вискочив поїзд поспішний з шин, кілька вагонів розбило ся, 3 особи згинули, 4 тяжко покалічені, а 9 лекше. З персоналу залїзничого нікому нічо не стало ся.

Поєдинок між князями крови. Між князем Генриком Орлеанським а графом Турину відбув ся 15 серпня поєдинок на шпади в Боа де Ларешо в Викрессон. Кн. Орлеанський ранений тяжко в рамя і в черево, а гр. Турину одержав рану на правій руці.

Причиною поєдинку є цілком особиста справа, хоч зразу подавали дєвники, що поєдинок сей є звязаний зі справою обиди военной слави Італїї через кн. Орлеанського.

Будучи в Абесинїї у короля Менелїка, бачив він там також італїйских полонників і опїсля оголосив про них річи тяжко обиджаючи честь італїйского війска. Оттак пр. писав між иньшим, що на банкєтї у Менелїка полонений генерал італїйский Альбертоне пив за здоровле абесиньского короля, — що на передодню битви під Адуюю італїйскї жовніри давали ся абесиньским жінкам брати в полон і т. п. А коли ті вісти опїсля навіть безсторонні свїдки узнавали за безпідставні і на оправданє кн. Генрика припускали, що він подав їх в часописях в найліпшій вірі, завіряючи оповїданю других людей, то він голосив на те, що обстає при своїм і анї слова не може відкликати з того, що написав. Наслїдком того визвав его ген. Альбертоне, котрий тимчасом вернув з полону, на поєдинок, а італїйскї офіцери тиж вибрали зпоміж себе одного, котрий мав поєдинкувати ся з кн. Генриком. І так, коли сей бєртал з Абесинїї, поки ще прибув до Франції, вже ему доручено візване від генерала і від офіцера; офіцер мав генералови відступити першенство. В тім пронєслась чутка, що і один член з пануючої родини визвав кн. Генрика на поєдинок, а ему буде мусїв відступити першенство навіть ген. Альбертоне. Вість оказала ся вірною, а тим членом пануючого дому італїйского є братанич короля, 27-літний граф Турину. Він вже наперед вислав своїх свїдків, щоби уложили ся з свїдками кн. Генрика, а опїсля і сам вибрав ся до Парижа, щоби жада-ти кровавої сатисфакції.

Також може ювілей обходити. В карнім заведеню Панкратія в Празї відсїджує кару кримінальник Гель, котрому тепер вже 85 літ; з того пересїдїв він вже 50 літ в криміналі Панкратія за розбїю та підпалюванє. Злочинець сей міг би вже обходити 50-літний ювілей свого сидженя в криміналі бо видко, що ему кримінал служить, коли він, пересїдївши тільки літ, виглядає зовсїм здорово і єсть ще в повній силї. Гель має ще відсїджувати 7 літ, а коли і ті цасливо перебуде, то вийде з криміналу в 20-ім столїтю 92-літним стариком.

Припадок чи злоба? В угорскім містї Найзоль стала ся невияснена доси кровава пригода. Два баталїони 25-го полку піхоти прибули до Найзоль задля вправ у стрїляню до шайби. Підчас вправ у четвер почали нараз жовніри стоячого гарїзоном в Майзоль 16-го баталїону гонведів не знати длячого стрїляти, розумїє ся слїпими патронами, до жовнірів спїльної армії. Коли-ж се повторило ся ще й в пятницю, майор 25-го піхотного полку закомандував до атаку на гонведів. Жовніри дали огня слїпими набоями, а гонведи кинулись також до атаку і рівнож почали стрїляти. Нараз в рядах спїльної армії почув ся крик. Майор велїв цофнутись і сконстатував, що шістьох вояків є ранених в лица і шнї. Покликаний офіцер гонведів переглянув дула карабїнів і найшов в них куснї

олова. Ранених вояків відставлено до Льосонч. На місце зїхав зі сторони спїльної армії авдїтор з Кошиць, а зі сторони гонведів офіцер з Прешбурга. Богато гонведів увязнено. Можливо, що причина нещастя лежить в лихій констукції наших слїпих набойів, котрі вже не раз покалічили вояків при манєврах, а бути може, що входить в гру злоба гонведів, у котрих звїсна нетерпимість до всего, що австрїйское.

Павуки а телеграф. В Янанї є багато павуків і они стають ся великою перешкою в телеграфїчнїм руху. Павутина, ще до того вохка, є дуже добрим провідником електрики. Великі павуки янаньскї радо сїдають на стовпах та дротах, а лучачи своїми павутинними сїтками дроти із землею і через те відводжуючи електрику з дротів, перешкаджають телеграфїчному рухови. Янанці обмітають дроти бамбусовими мїтлами, та все те не богато помагає і телеграфи мусять залежати від павуків.

Телеграми „Буковини“.

З дня 17-го серпня 1897 року.

Париж. Ранений князь Генрик Орлеанський має ся нинї добре. Лікарї сконстатували, що жадєн шлїхотнійший орган тіла не нарушений. Але поручили хорому цілковитий супокїй.

Париж. Лікарї сконстатували, що коли-б шпада гр. Турина була пішла тільки о пів центимєрта глєбше, була-б князю Орлеанському завдала смертельну рану, бо була-б передїравила внутрєнности.

Вергара. Военний суд засудив убійника Анджіолїтту на смерть.

Рим. Міністер справедливости Соста помер вчера вечером в Овадї. Президент міністрів маркіз Рудїні обїїняв тимчасово віддїл справедливости.

Царгород. Після передвчорашнього засїданя в Топанї відбув ся вчера другий збір послів держав. Слїдуюче засїданє послів назначєне на нинї. Вчера послї згодили ся на поновне іменованє Наум-паши губернатором Лїбанону на дальших пять літ.

Петербург. Після урядової програми президент рєпублики французкої, Фор, прибуде дня 23. с. м. до Кронштату, а звїдєи разом з царєм до Петєргофу, щоби там зложити візиту царїцї; дня 24. прибуде до Петєрбурга, а дня 25. поїде на перегляд війск до Царского Сєла; дня 26. цар звидить з Фором французку ескадру в Кронштатї, а потїм Фор відїде з поворотом до Франції.

Бєрлин. Після приватних відомостий зі Софїї князь Фердинанд не прийав дїмісїї Стоїлова, а навіть противний вським виясненям супротив Австрїї. З Білгороду доносять знов, що в правительственных кругах Сербїї дуже обурєні на князя, що не повїдомив наперед сербского кабїнету о своїй подорожї до Царгорода, як повинєн був зробити після взаїмних умов межи Сербїєю і Болгарїєю.

Пам'ятайте на Народний Дїм в Чернівцях!

„Я не уступлю ся від тебе,“ запевнив я.
„По що се? Ти гадаєш, що я хочу насильно позбути ся житя? Ні, се не потрібне. Не жури ся. Як би я мав такі заміри, то був би-м то вже вчера зробив, коли моя бідна жінка з смертельним потом на чолї сказала менї сумно: „Я не можу вмерти, я тебе так дуже люблю;“ коли она з моїм ім'ям на устах заснула.“

Ми ще цілими годинами балакали. Дорко безупинно розповїдав менї о своїм щастю, я все лиш слухав і розпитував. Але він цікавив ся і моєю долею; він жалував мене, говорив зімною про мої плани, про минулі часи молодости, — та все звертав мову на покїйницю.

Пізно в ночи ми розпроцали ся і я пішов з глєбоким жалєм. Розум будив у менї все ще надїї, але серце віщувало щось пнїшого, — і серце казало правду. Рано по похоронї Олі найшли Дорка неживого на єї гробї; ідеально-гарна голова між цвїтами вінцїв, темне волосє вогбє від росє... Хто мав рачиє — лікарї з своїми довгими латиньскими назвами, чи мудрці, що філософують про силу волї над житєм і смертїю, чи чутливі люди, що з слєзками в очах говорили о зломанїм серцю — хто се знає?...

Я лише згадує его слова: „Любов сильнїша ніж смерть.“

Чернівці, 1897 р.

Степан Ленцїв.

БУРСА

„Народного Дому“ в Чернівцях.

дасть в році шкільнім 1897/8 ціле удержане і над- зір 30 питомцям, передусім ученикам 1. і 2. ру- скої класи гімназійної, а тільки винятково з особливих причин і ученикам інших шкіл. Оплата виносить 2 зр. на інвентар, 1 зр. півріч- но за пране і 15 зр. місячно за удержане, плат- них з гори. Питомці мусять вказати ся, що ма- ють три рази змінити біле на постіль, 6 пар бі- ля, 4 ручники, 6 хусточок до носа, 2 пари обуви і добру одж; без того не вільно буде ніякому питомцеві спровадитись до бурен.

Поданя о принате до бурен треба вносити до кінця серпня с. р. Ученики, що ставлять ся муть до вступного іспиту до 1. рускої класи гі- мназійної по вакаціях, мають внести поданя о принате до бурен також до сего терміну; рішене о їх принате заведе в день самого іспиту. В по- данях, підписаних родичами, треба означити до- кладно, кільки хто обовязуєсь платити місячно. Принате зависіти буде головно від висоти мі- сячної плати, однак ученики з недостаточним поступом і невідповідним поведенем не будуть зовсім приняті.

До кожного поданя треба прилучити по- слідне свідощтво шкільне, а до подань о зниже- не місячної плати ще й свідощтво неможности, підписане урядом парохіяльним, громадским, по- датковим і катастральним.

Заряд бурен доложив всіх старань, щоби питомці мали здоровий харч і старанний догляд.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

Відходять з Чернівців						приходять до Чернівців					
до Неполоківців, Снятина, Львова, Відня						з Відня, Львова, Снятина, Неполоківців					
819	854	1232	404	1025		1128	320	757	811	610	
до Глибоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурду- жевів						з Бурдуженів, Іцкан, Гат- ни, Гадікфальви, Глибокої					
1148	351	832	—	635		—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Бояна, Но- воселці						з Новоселців, Бояна, Са- дагури					
645	430	—	—	—		—	1113	950	—	—	
з Глибоки						до Глибоки					
до Караичева, Сторожин- ця, Бергомету, Межибро- дів						з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Караичева					
814	535	—	—	—		635	1037	800	—	—	
Перший поїзд іде на шляху Бергомет, Межиброди від 1-до марта до 3-го вересня що вівторка і п'ят- ний.						Перший поїзд іде на шляху Бергомет Караичів тільки в понеділок; другий поїзд на шляху Бергомет-Межи- броди тільки від 1. липня до 31. вересня що понеділка і четверга; третій поїзд не іде в понеділок.					
з Гадікфальви						до Гадікфальви					
до Радівців						з Радівців					
610	1003	228	612	805		542	855	115	550	747	
з Гатни						до Гатни					
до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонгу						з Кімполонгу, Вами, Гура- гумори, Качики					
1010	201	—	—	—		1258	625	—	—	—	
з Іцкан						до Іцкан					
до Сучави						з Сучави					
327	630	1009	216	718		442	842	130	630	837	
з Вами						до Вами					
до Рус-Молдавиці						з Рус-Молдавиці					
346	647	913	1132	250		842	1259	204	322	545	905
Поїзди ідуть від часу до часу. Розвідати можна на станціях Вама, Драгоша і обох Молдавицях.						Поїзди ходять від часу до часу. Розвідатись мож- на на станціях Вами, Драгоші і обох Молдавицях.					
з Караичева						до Караичева					
до Чудина н. С.						з Чудина н. С.					
854	1007	615	—	—		555	555	—	—	—	
Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка, п'ятий кожної днини.						Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка.					

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейський іде о 46 минут пізніше від черновецького часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано і зазначає ся підчеркне нем минут.

П. П.

Сим маю честь повідомити П. Т. Публику, що я з днем 24. липня с. р. отворила у Вижниці **ТОРГОВЛЮ МІШАНИХ ТОВАРІВ** разом з **комнатою до снідань.**

Поручаю Впв. місцевій і доокрестній публіці **каву, чай, цукор, вино, Портер, пиво, СЬВІЧКИ ЦЕРКОВНІ і СТОЛОВІ,** папір, прибори шкільні, фарбу і щітки.

Висилка на село виконує ся відвортною поштою. **Услуга скоро, ціни низькі!**

З глибоким поважанем

АННА МОСКВА.

Хто хоче мати добру і дешеvu **МАШИНУ до ШИТЯ,**

най удасть ся до мене, то певно не покажує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік. Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по братньому.

З поважанем

В. Данилевич, машиніст у бровари Штайне-ра в Чернівцях, при ул. зе- лязничій (Bahnhofstrasse) ч. 26.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

улиця Петровича ч. 2.

має на складі отєї свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за ро- чник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок.

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр. На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кож- ду поодинокую книжочку.

Замовленя приймає й редакція „Буковини“.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richters Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна знаходити ся

Народописна карта

українсько-руського народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічнім закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска ціна карти, накле- еної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Льво- ві, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

В Чернівцях виходить уже тринадцятий рік руска газета

„БУКОВИНА“.

Від 1. січня 1896. року появляє ся она що дня кромі неділь і свят. Поміщає статі про справи буковинської Русі, але познакомлює читателів також із справами Русинів в інших землях руских. Дає о добірні і цікаві фейлетони і взагалі о матеріял такий, що обходить кожду руску родину. Що „Буковина“ цікава і для галицьких Русинів, свідчить значне число передплатників еї в Галичині. Передплата лише 10 зр. Адреса редакції і адміністрації „Буковини“: Чернівці, улица Петровича число 2.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**